

2022/0285

Jenny Sundström

046-359 45 17

jenny.sundstrom@lund.se

Redovisning av arbetet med skolpliktsbevakning, läsåret 2021/2022

Inledning

I rapporten redovisas central skolpliktsbevakning för läsåret 2021/2022 och avser perioden 2021-07-01 till 2022-06-30.

Under läsåret 2021/2022 har processen för den centrala skolpliktsbevakningen samt handläggningen av skolplikt/frånvaro på enheterna fortsatt att utvecklas. Barn- och skolförvaltningen fortsätter att utveckla och förtydliga det skriftliga underlaget för handläggning av processerna efter avstämning och uppföljning med skolledarna. Förvaltningsövergripande processbeskrivningar och rutiner för de lokala processerna finns tillsammans dokumenterade på Inloggad bland annat med målsättningen att förtydliga skillnaden mellan de olika handläggningsrutinerna och var i organisationen ansvaret ligger för olika delar.

Under läsåret 2021/2022 har resultatet av den centrala skolpliktsbevakningen visat på en fortsatt stor rörlighet nationellt. Antal elever som skolplaceras i Lunds kommun eller i annan kommun står för nära 60% av läsårets registrerade ärenden. Detta kan antas vara ett resultat av pandemin som påverkat världen vilket innebär att människor i större utsträckning tenderar att flytta inom landet. Sedan pandemin startade våren 2020, har vi också sett en nedgång i antalet ärenden där eleven vistas varaktigt utomlands och skolplikten faller. Det är dock ingen förändring i de ärenden där eleven har utvandrat enligt Skatteverket och inte längre är folkbokförd i Sverige.

Ärenden under läsåret 2021/2022

Rapporten hanterar nya ärenden för perioden 2021-07-01 till 2022-06-30. Under denna period har 229 ärenden öppnats (samtliga siffror baserat på underlag per 6 juli 2022). Andelen öppnade

2022-09-27

Diarienummer
2022/0285

ärenden är jämn över läsåret. När läsåret 2021/2022 avslutades var 29 ärenden fortfarande öppna. Majoriteten av dessa öppna ärenden har handlagts och handläggs, precis som tidigare, hos Skatteverket för utredning om misstänkt felaktig folkbokföring. En minskning av ärenden där eleven vistas varaktigt utomlands och skolplikten faller är tydlig. Första läsåret för central skolpliktsbevakning 2019/2020 var 25% av de avslutade ärendena ett sådant beslut. Under läsåret 2021/2022 är siffran endast 11%.

Ärenden, läsåret 2021/2022

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2021-12-31	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Eleven har skolplacerats i Lunds kommun, kommunal- eller friskola	57	26,5%	74	32%
Eleven har skolplacerats i annan kommun, kommunal- eller friskola	62	30%	63	27,5%
Eleven fullgör skolplikten på annat sätt	1	0,5%	0	0%
Eleven vistas varaktigt utomlands och omfattas inte av skolplikt enligt skollagen	32	15%	25	11%
Eleven har avslutat grundskolan och har avgångsbetyg	2	1%	1	0,5%
Eleven har folkbokförts i annan kommun enligt Skatteverket	12	5%	13	6%
Eleven har utvandrat enligt Skatteverket, inte längre folkbokförd i Sverige	21	10%	24	10%
Övergång till vitesärende	2	1%	0	0%
Pågående ärenden efter 2021-06-30	25	11%	29	13%
Totalt antal nya ärenden:	214	100%	229	100%

Samtliga ärenden har diarieförts med rubriken "Skolpliktsbevakning".

Totalt antal nya ärenden

Samtliga ärenden under perioden där en elevs skolplikt utreds. En elevs namn kommer upp på skolbevakningslistan när eleven är folkbokförd i Lunds kommun, men saknar registrerad skolplacering.

2022-09-27

Diarienummer
2022/0285

Under läsåret 2021/2022 startades 229 ärenden vilket är en ökning jämfört med föregående läsår 2020/2021. Ökningen har varit störst bland ärenden där elev skolplaceras i Lunds kommun eller annan kommun. En anledning till detta kan antas vara att rådande restriktioner mot covid-19 i världen minskat rörligheten mellan länder. Det har vid flertalet samtal med vårdnadshavare framkommit att de skjutit upp en flytt till utlandet och i stället valt att byta arbete inom Sverige. Det syns även i antalet ärenden där elever utvandrat enligt Skatteverket och inte längre är folkbokförda i Sverige.

Nya ärenden för läsåret 2021/2022 är spridda under perioden. Tidigare har en övervikt av nya ärenden påbörjats i anslutning till terminsstart. Sedan vårterminen 2021 har mönstret för förflyttningar inte varit detsamma. Det kan bero på det höga antal covid-19 smittade under månaderna april, maj och juni. Det är normalt sett månaderna att förbereda en flytt vid terminsstart hösten 2021.

Barn- och skolförvaltningen arbetar också aktivt med de fristående enheterna med syftet att förbättra registreringen av Lundaelever till Edlevo, vilket resulterar i att den centrala skolpliktsbevakningen blir mer korrekt.

Avslutade ärenden

Ärenden där skolplikten är utredd och handläggningen är avslutad. Av de ärenden som öppnades under läsåret 2021/2022 är 200 ärenden avslutade vilket motsvarar 87%.

Dessa ärenden har avslutats mot bakgrund av något av följande grunder:

- Eleven har skolplacerats i Lunds kommun, kommunal- eller friskola

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Eleven har skolplacerats i Lunds kommun, kommunal- eller friskola	57	26,5%	74	32%

Utredningar som visar att eleven har en skolplacering står för en stor andel av det totala antalet ärenden. Tillsammans står skolplaceringar i Lunds kommun och annan kommun för totalt närmare 60% av skolpliktsbevakningens avslutade ärenden. Skolplaceringen följs alltid upp genom en kontakt med mottagande skola för att säkerställa att informationen om skolplacering är korrekt.

När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än Lunds kommun ska huvudmannen enligt

2022-09-27

Diarienummer
2022/0285

skollagen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen. Detta gäller alltså både fristående huvudmän och andra kommunala huvudmän. När det gäller de fristående huvudmännen råder en viss eftersläpning registrering till kommunen. Denna grupp skolpliktsärenden belyses extra väl med nuvarande rutin och målsättningen är att minska antalet ärenden vid varje terminsstart. Av de 7 ärenden som var aktuella för läsåret 2021/2022 där elever skolplacerats i Lunds kommun är 33 placeringar i friskolor. Fördelningen av dessa ärenden bland kommunens friskolor är jämn.

Under läsåret 2021/2022 har 44 ärenden handlagts där eleverna fått skolplacering på kommunal skola. De ärenden som varit aktuella under höstterminen avser elever där vårdnadshavare sökt skolplacering och inväntat svar från rektor. Så snart en plats funnits tillgänglig för eleven har registreringen av placeringen gjorts och detta har i nästan samtliga ärenden skett inom en månad efter att ärende öppnats.

- Elevers har skolplacerats i annan kommun, kommunal- eller friskola

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Eleven har skolplacerats i annan kommun, kommunal- eller friskola	62	30%	36	27,5%

Ärenden där eleven placerats i en skola, kommunal eller fristående, i en annan kommun. Skolplaceringen har följts upp genom en kontakt med mottagande skola för att säkerställa att informationen om skolplacering är korrekt.

Ökning bland ärenden med detta avslut kan vara ett resultat av minskad utvandring, där en minskning av antal ärenden är tydlig. I stället för att flytta utomlands flyttar familjer inom Sverige.

- Eleven fullgör skolplikten på annat sätt

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Eleven fullgör skolplikten på annat sätt	1	0,5%	0	0%

En elev kan beviljas att fullgöra skolplikten på annat sätt om verksamheten framstår som ett fullgott alternativ till den utbildning som annars står barnet till buds i Sverige, behovet av insyn i verksamheten kan tillgodoses och det finns synnerliga skäl. En första förutsättning är också att eleven inte vistas varaktigt utomland. I dessa fall faller skolplikten i Sverige. Någon exakt tidsgräns kan inte anges, men av praxis framgår att ett riktmärke kan vara att tid som överstiger mellan 9–12 månader är varaktigt. För att ett medgivande ska kunna ges måste synnerliga skäl föreligga.

2022-09-27

Diarienummer

2022/0285

Synnerliga skäl enligt förarbetena till skollagen kan till exempel förekomma i situationer då eleven nyss flyttat till Sverige från något av våra grannländer men har mycket starka skäl för att gå kvar i det gamla landets skola under återstoden av terminen. Även situationer då eleven under längre tid önskar vara från skolan på grund av resor, filminspelning eller dylikt kan tänkas utgöra synnerliga skäl för att under en tid få medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt om det finns mycket starka skäl i det enskilda fallet.

- Eleven vistas varaktigt utomlands och omfattas inte av skolplikt enligt skollagen

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Eleven vistas varaktigt utomlands och omfattas inte av skolplikt enligt skollagen	32	15%	25	11%

Ärenden där elever vistas varaktigt utomlands, dvs i nio månader och längre. Dessa ärenden svarar för 11% av det totala antalet avslutade ärenden. Bland dessa ärenden finns exempelvis ärenden där en förälder får arbete i annat land eller när en elev återvänder till sitt hemland.

För beslut om att skolplikten faller krävs underlag som styrker utlandsvistelsen och att denna är varaktig, till exempel intyg om inskrivning under viss tid från mottagande skola, ett hyres- eller köpekontrakt på bostad i annat land eller anställningsavtal för vårdnadshavare som påvisar viss tids anställning.

Lunds kommun följer upp beslut om att skolplikten faller med vårdnadshavare eller mottagande skola var sjätte månad så länge eleven är fortsatt folkbokförd i Sverige. Vid signal om förändring i elevens situation, tas kontakt omgående med vårdnadshavare för diskussion kring de nya förutsättningarna. Om eleven återvänder till Sverige, dock inte för semester eller liknande, upphävs beslutet om att skolplikten faller omgående och vårdnadshavarna ombeds att ansöka om en skolplacering.

Flera elever som befann sig utomlands när landsgränserna stängdes på grund av pandemin och blev "fast" i landet de befann sig i har nu kommit tillbaka till Sverige och skolplacerats. För de vårdnadshavare till elever som valt att inte komma återvända till Sverige handläggs ärendena fortfarande.

För de elever som styrker en varaktig vistelse utomlands, faller skolplikten och de följs upp var sjätte månad för information om eventuella planer på att återvända till Sverige. Om eller när eleverna

2022-09-27

Diarienummer

2022/0285

och deras familjer återvänder tas en ny diskussion om elevernas skolgång och ett skolval ska göras. I de fall elever inte styrker en varaktig vistelse utomlands, handläggs ärendet som frånvaro vilket kan resultera i kontakt med Skatteverket och Försäkringskassan med information om misstanke om felaktig folkbokföring samt orosanmälan till Socialförvaltningen.

- Eleven har avslutat grundskolan och har avgångsbetyg

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Eleven har avslutat grundskolan och har avgångsbetyg	2	1%	1	0,5%

Ärenden där eleverna har gått ut årskurs nio året innan det år de fyller 16 och fått avgångsbetyg. Detta gäller elever som börjat skolan i förtid eller gått i skola utomlands och med det avslutat sina studier ett år tidigare. I och med detta upphör skolplikten och ärendet om skolpliktsbevakning avslutas.

- Eleven har folkbokförts i annan kommun enligt uppgift från Skatteverket

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Eleven har folkbokförts i annan kommun enligt Skatteverket	12	5%	13	6%

Ärenden där eleverna har flyttat från Lunds kommun.

När barn- och skolförvaltningen initierar en utredning om misstanke om felaktig folkbokföringsadress har Skatteverket en handläggningstid på 12-14 månader. Idag arbetar Skatteverket med att fördela inkommande ärenden i olika prioriteringsgrupper efter att de har gjort en riskbedömning av informationen de fått. Ju mer information som styrker felaktig folkbokföring så som kontakt med vårdnadshavare eller mottagande skola, ju mer prioriteras ärendet. Detta kallas "snabbspår" och här ligger Skatteverket nästan i fas med de ärenden som rapporteras in. Om inkomsten rapport saknar bekräftelse från vårdnadshavare eller annan, kan utredning av folkbokföringen ta flera år eller så kan ärendet läggas ner efter att ha bedömts "inte utredningsvärd". Skatteverket handlägger rapporter om misstanke om felaktig folkbokföring på flera ställen i Sverige och skillnader i handläggningstid förekommer. Lunds kommun har ärenden med olika mycket information som fördelas till Skatteverkets olika kontor runt om i landet. Barn- och

2022-09-27

Diarienummer

2022/0285

skolförvaltningen kan se en liten förbättring av handläggningstiden sedan snabbspår infördes.

På grund av de långa handläggningstiderna släpar ändringar av flytt och ny folkbokföringsadress från en kommun till en annan efter i folkbokföringsregistret. Detta får till följd att eleven i dessa ärenden är folkbokförd i Lunds kommun även om hen redan flyttat och går i skola i den andra kommunen. Barn- och skolförvaltningen inväntar Skatteverkets handläggning för ändrad folkbokföringsadress eller information från mottagande skola om skolplacering för eleven och avslutar ärendet.

- Eleven har utvandrat enligt Skatteverket, inte längre folkbokförd i Sverige

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Eleven har utvandrat enligt Skatteverket, inte längre folkbokförd i Sverige	21	10%	24	10%

Ärenden där eleverna har lämnat Sverige och inte längre är folkbokförda här.

Ärenden om utvandring prövas av Skatteverket och även här har Skatteverket långa handläggningstider. Barn- och skolförvaltningen inväntar Skatteverkets handläggning och avslutar ärendet när eleven är noterad som utvandrad. I denna grupp av ärenden noteras störst förändring jämfört med samma period för pandemin och ärenden med detta avslut har halverats jämfört sedan dess. En anledning till minskningen av antal ärenden där elever utvandrar från Sverige är troligtvis covid-19 som kraftigt begränsat rörligheten mellan länder. Flera vårdnadshavare berättar att de skjutit planer på flytt till annat land på framtiden.

- Ärende som avslutats och öppnas upp som vitesärende

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Övergång till vitesärende	2	1%	0	0%

Ärenden där en elev är folkbokförd i Lund men saknar skolplacering och där barn- och skolförvaltningen har anledning att tro att vårdnadshavarna inte fullgör sina skyldigheter att få eleven att fullgöra sin skolgång enligt Skollagen 7 kap 20 § handläggs som eventuella vitesärenden. I dessa situationer startas en utredning för att ta reda på om vårdnadshavarna ska vitesföreläggas för att tillse

2022-09-27

Diarienummer
2022/0285

att barnen fullgör sin skolplikt. Ett vitesföreläggande är ett påtryckningsmedel för att eleven ska fullgöra sin skolplikt.

Pågående ärenden efter 2022-06-30

Status för ärenden upprättade under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30	Antal 20/21	Procent 20/21	Antal 21/22	Procent 21/22
Pågående ärenden efter avslutad termin	25	11%	29	13%

Ärenden där handläggare fortfarande utreder skolplikten och väntar på mer information för att gå vidare med ärendet. Av de 229 ärenden som inleddes under höstterminen 2021 är 29 ärenden (13%) fortfarande under handläggning. Bland dessa finns exempelvis ärenden där barn- och skolförvaltningen misstänker felaktig folkbokföring och avvaktar utredning hos Skatteverket, ärenden där förvaltningen inväntar dokumentation från skola i utlandet som kan bekräfta att skolplikten faller samt ärenden där förvaltningen avvaktar utredning från socialförvaltningen inför skolplacering av eleven.

Under läsåret har kontakten med skolor i utlandet som tagit emot elever från Lund fortsatt att fungera bättre än tidigare. De flesta skolor har hunnit anpassa sitt arbete efter pandemin och de flesta länder har återupptagit sin skolgång. Arbetet fortsätter med att säkerställa att/om elever befinner sig varaktigt utomlands och att skolplikten i Sverige därmed faller.

Utmaningar och planering framåt

Under året har arbetet med att utveckla processen fortsatt och eftersom det är en levande process kommer utvecklingen att fortsätta.

2022 gjordes förändringar i processbeskrivningar på Inloggad som beskriver ärendegången vid skolpliktsärenden, frånvaro och central skolpliktsbevakning för att förtydliga handlägningsrutinen. Under läsåret 2021/2022 har barn- och skolförvaltningen haft kontakt med många rektorer och administratörer för att informera om processerna och var information om dessa finns. Arbetet med skolpliktsärenden och frånvaro som sker på skolenheterna är tätt länkat till den centrala skolpliktsbevakningen och i det dagliga arbetet är det vanligt att processerna går in i varandra. Skolpliktsrelaterade ärenden finns också som ett område i

2022-09-27

Diarienummer
2022/0285

introduktionen för nya chefer som barn- och skolförvaltningen tagit fram.

Lunds kommun startade under våren 2021 ett nätverk för diskussion och jämförelser kring central skolpliktsbevakning med de närliggande kommunerna Vellinge, Lomma, Malmö, Kävlinge, Landskrona, Eslöv och Burlöv. Under vårterminen har ytterligare två kommuner anslutit sig till nätverket; Svalöv och Helsingborg. Nätverket träffas en till två gånger per termin. Kommunernas arbetssätt är olika men utmaningarna i processerna är likartade. Under våren bjöd Malmö Grundskoleförvaltningen, efter önskemål från gruppens medlemmar, in till en heldag där de berättade hur de arbetar med bland annat skolpliktsbevakning. Dagen innehöll mycket diskussion om arbetssätt och tankar kring upplägg. Nytt möte är planerat till höstterminen 2022 och då finns önskemål om att diskutera hur arbete med central skolpliktsbevakning följs upp för att framöver kunna jämföra och dra slutsatser. Skånes kommuner har sammanställt information om kontaktpersoner för skolpliktsbevakning i länets alla kommuner.

Den kommun där elever med skyddad folkbokföring uppehåller sig ska anses vara hemkommun. Eftersom de i folkbokföringen är registrerade i en annan kommun är vistelsekommunen oftast ovetande om deras närvaro. Den beskrivna handläggningen är ett sätt att få information om dessa elever som kommer till Lunds kommun. Under läsåret 2020/2021 har barn- och skolförvaltningen initierat ett samarbete med socialförvaltningen avseende skolplacering av elever med sekretessmarkering och skyddad folkbokföring. Detta samarbete fortgår och fungerar bra som ett sätt att få information om dessa elever som kommer till Lunds kommun. När elever i grundskoleålder flyttar till Lund under någon av dessa förutsättningar, tar socialförvaltningen en direkt kontakt med skolkontoret för diskussion om dessa elevers förutsättningar och behov att ta i beaktande vid skolplacering. Barn- och skolförvaltningen tar fram skolplacering, informerar kort berörda rektorer och socialförvaltningen tillser att vårdnadshavaren skickar en ansökan till rektor. Med denna handläggning minskar exponeringen av skyddade uppgifter och informationen når endast berörda personer.

Barn- och skolförvaltningen har inte kännedom om bakgrunden till att en vårdnadshavare väljer att flytta utomlands med en elev. Vårt uppdrag är att säkerställa elevers rätt till utbildning enligt skollagen. I de fall en misstanke uppkommer om att en elev far illa görs en orosanmälan till socialförvaltningen. Barn- och skolförvaltningen har också etablerat en kontakt med kommunens samordnare för hedersrelaterat våld och förtryck. Efter avstämning av samordnarens

2022-09-27

Diarienummer

2022/0285

uppdrag och arbetssätt kan konstateras att det finns en vedertagen rutin för samarbetet mellan samordnare och kommunens skolor. Barn- och skolförvaltningen finns fortsättningsvis som stöd och samordnare hör av sig vid behov.

Skånes kommuner samarbetar sedan 2011 kring barn och elever och 22 december 2021 trädde ett nytt samverkansavtal i kraft för pedagogisk omsorg, förskola, förskoleklass, fritidshem och grundskola i Skåne. Avtalet reglerar bland annat huvudmannens ansvar att informera hemkommun om mottagande i ovan nämnda verksamheter. Barn- och skolförvaltningen har idag en fungerande rutin för hantering av dessa ärenden men många kommuner har inte kommit lika långt i sin planering. Detta är ett utvecklingsområde som skulle förbättra skolpliktsbevakningen och barn-och skolförvaltningen för diskussioner med Skånes kommuner för att få igång samarbetet.

I vilken utsträckning skolpliktsbevakningen framöver kommer att påverkas av covid-19 är oklart. Idag klassas sjukdomen inte längre som en pandemi men effekterna av det som varit är svåra att förutse. Som tidigare konstaterats har Lunds kommun ett internationellt universitet, flera stora multinationella företag och närhet till den danska arbetsmarknaden vilket bidrar till familjers rörlighet. En möjlig utveckling de kommande åren är en ökning av beslut om att skolplikten faller eller att elever fullgör skolplikt på annat sätt i högre grad.